

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Ekonomikas un monetārā komiteja

2010/0000(INI)

25.6.2010

ZIŅOJUMA PROJEKTS

ar ieteikumiem Komisijai par Savienības ekonomikas pārvaldības un stabilitātes sistēmas uzlabošanu, it īpaši euro zonā
(2010/0000(INI))

Ekonomikas un monetārā komiteja

Referents: *Diogo Feio*

(Iniciatīva — Reglamenta 42. pants)

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PIELIKUMS REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMAM: DETALIZĒTI IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ PRASĪTĀ PRIEKŠLIKUMA SATURU.....	7
PASKAIDROJUMS	13

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

ar ieteikumiem Komisijai par Savienības ekonomikas pārvaldības un stabilitātes sistēmas uzlabošanu, it īpaši eiro zonā (2010/0000(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 225. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Līguma 3. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 121., 126., 136., 138. un 352. pantu, Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto 12. protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru un 14. protokolu par Eurogrupu,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 12. maija paziņojumu par pastiprinātu ekonomikas politikas koordinēšanu (COM(2010)0250),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 27. aprīļa ieteikumu Padomes ieteikumam par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikai — stratēģijas Eiropa 2020 integrēto pamatnostādņu I daļa (SEC(2010)0488),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu par „Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010)2020),
- ņemot vērā Padomes Regulu (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu¹,
- ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 18. februāris), ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm²,
- ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu³,
- ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu⁴,
- ņemot vērā Padomes 1993. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 3605/93 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru⁵,

---

¹ OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.

² OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.

³ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁴ OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.

⁵ OV L 332, 31.12.1993., 7. lpp.

- ņemot vērā Eiropadomes 2010. gada 17. jūnija sanāksmē pieņemtos secinājumus,
- ņemot vērā Padomes 2010. gada 9. un 10. maija sanāksmē pieņemtos secinājumus,
- ņemot vērā euro zonas valstu un valdību vadītāju 2010. gada 7. maija sanāksmē pieņemto paziņojumu,
- ņemot vērā euro zonas valstu un valdību vadītāju 2010. gada 25. marta sanāksmē pieņemto paziņojumu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2010. gada 25. un 26. marta sanāksmē pieņemtos secinājumus,
- ņemot vērā 2010. gada 11. aprīļa paziņojumu par euro zonas dalībvalstu atbalstu Grieķijai,
- ņemot vērā Padomes 2010. gada 16. marta sanāksmē pieņemtos secinājumus,
- ņemot vērā Eurogrupas 2010. gada 15. marta sanāksmē pieņemtos secinājumus par euro zonas valstu konkurētspējas un makroekonomikas nestabilitātes uzraudzību,
- ņemot vērā Eurogrupas 2010. gada 15. marta sanāksmē pieņemto dokumentu „Būtiskāko aspektu kopsavilkums par izstāšanās stratēģijām un stratēģijā „Eiropa 2020” noteiktajām īstermiņa politikas prioritātēm — ietekme uz euro zonu”,
- ņemot vērā Eiropadomes 2005. gada 22. un 23. marta sanāksmē Briselē pieņemtos prezidentūras secinājumus,
- ņemot vērā Eiropadomes 2000. gada 23. un 24. marta sanāksmē Lisabonā pieņemtos prezidentūras secinājumus,
- ņemot vērā 1997. gada 13. decembra Eiropadomes rezolūciju par ekonomikas politikas koordināciju EMS 3. posmā un EK līguma 109. un 109.b pantu,
- ņemot vērā Eiropadomes 1997. gada 17. jūnija rezolūciju par Stabilitātes un izaugsmes paktu¹,
- ņemot vērā Eiropadomes 1997. gada 16. jūnija rezolūciju par izaugsmi un nodarbinātību²,
- ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2010. gada 10. jūnija piezīmi par ekonomikas pārvaldības pastiprināšanu euro zonā,
- ņemot vērā 2010. gada 16. jūnija rezolūciju par ekonomikas pārvaldību³,
- ņemot vērā 2010. gada 17. jūnija rezolūciju par statistikas datu kvalitāti Savienībā un pastiprinātām Komisijas (*Eurostat*) pilnvarām revīzijas jomā⁴,
- ņemot vērā 2010. gada 25. marta rezolūciju par ziņojumu par 2009. gada pārskatu par euro

---

¹ OV C 236, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV C 236, 2.8.1997., 3. lpp.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0224.

⁴ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0230.

zonu un valsts finansēm¹,

- ņemot vērā 2010. gada 10. marta rezolūciju par ES stratēģiju 2020. gadam²,
  - ņemot vērā 2008. gada 18. novembra rezolūciju par *EMU@10* — Ekonomikas un monetārās savienības pirmie 10 pastāvēšanas gadi un nākotnes uzdevumi³,
  - ņemot vērā Reglamenta 42. un 48. pantu;
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A7-0000/2010),
- A. tā kā jaunākie sasniegumi ekonomikā ir nepārprotami parādījuši, ka ekonomikas politikas koordinācija Savienībā nav īstenota pietiekami labi un nav pilnībā atbildusi Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteiktajām dalībvalstu saistībām par to, ka ekonomikas politika jāuzskata par kopēju jautājumu un tā jāaskaņo Padomē atbilstoši attiecīgajiem Līguma noteikumiem, ievērojot Komisijas noteicēšo lomu uzraudzības procedūrā;
- B. tā kā ir jāpastiprina ekonomikas koordinācija un uzraudzība Savienības līmenī, vienlaikus atzīstot subsidiaritātes principu un ņemot vērā euro zonas īpašās prasības un nesēnās ekonomikas krīzes laikā gūto pieredzi;
- C. tā kā saskaņā ar LESD ir jāņem vērā Komisijas un Eiropas Centrālās bankas nozīme;
- D. tā kā darbaspēkam, zināšanām un jauninājumiem ir tendence pārvietoties uz noteiktiem reģioniem un jāturpina pilnveidot ES finanšu solidaritātes mehānismus, jo īpaši pievēršoties tādām jomām kā pētniecība, attīstība un izglītība;
- E. tā kā ekonomikas un sociālā stabilitāte ir atkarīga no ekonomikas izaugsmes;
- F. tā kā saskaņā ar Savienības līmeņa saistībām un norādījumiem jāpanāk taisnīgs līdzsvars starp ieguldījumiem ilgtspējīgā izaugsmē un pārmērīga budžeta deficīta novēršanu visā ekonomikas ciklā;
- G. tā kā atšķirības konkurētspējas ziņā un norēķinu kontu nelīdzsvarotība euro zonā pirms krīzes nemitīgi palielinājās, bet krīzes laikā to izpausmes bija jūtamas vēl spēcīgāk;
- H. tā kā ir nepieciešama turpmāka savstarpēja koordinācija starp valstu parlamentiem un Eiropas Parlamentu;
- I. tā kā ekonomikas pārraudzības un pārvaldības uzlabojumu pamatā ir jābūt precīziem un objektīviem statistikas datiem par attiecīgo dalībvalstu tautsaimniecības politiku un stāvokli;
- J. tā kā LESD Savienībai nodrošina uzlabotas pilnvaras ekonomikas pārvaldības pastiprināšanai Savienībā, lai gan nevar izslēgt turpmākas izmaiņas LESD noteikumos;

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0072.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0053.

³ OV C 16 E, 22.1.2010., 8. lpp.

- K. tā kā ir jāizstrādā daudzi sekundāri tiesību akti, lai sasniegtu Savienības mērķus šajā jomā; tā kā ir svarīgi, lai uzlabota Savienības ekonomikas pārvaldība pamatotos uz LESD noteikumiem, Savienības paņēmieni vajadzētu izmantot pilnībā, turklāt, lai veicinātu savstarpēji pastiprinošas politikas, būtu jāņem vērā Komisijas noteicošā loma;
- L. tā kā visiem likumdošanas priekšlikumiem būtu jāatbalsta piemērotu, ilgtspējīgu izaugsmi veicinošu ekonomikas politiku stimulācija, jānovērš morālais kaitējums, jāatbilst citiem ES instrumentiem un noteikumiem un jānodrošina visas priekšrocības, ko sniedz euro zonas valstu kopējā valūta euro;
- M. tā kā ir jāveicina valsts īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa ieguldījumi un tā kā šie ieguldījumi, jo īpaši infrastruktūrā, jāizmanto efektīvi un tiem jābūt saistītiem ar Eiropas stratēģijā 2020. gadam noteiktajiem mērķiem, galvenokārt ar pētniecību un attīstību, jaunradi un izglītību, lai palielinātu konkurētspēju un uzlabotu produktivitāti;
- N. tā kā Savienībā ir dažādi konkurētspējas modeļi, kuros būtu jāņem vērā katrai valstij raksturīgās prioritātes un vajadzības, vienlaikus ievērojot LESD noteiktās saistības,
1. aicina Komisiju pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām un pamatojoties uz attiecīgajiem LESD noteikumiem pēc iespējas drīzāk iesniegt Parlamentam likumdošanas priekšlikumus, lai uzlabotu Savienības ekonomikas pārvaldības sistēmu, jo īpaši euro zonā, ievērojot pielikumā sīki izklāstītos ieteikumus;
  2. apstiprina, ka pielikumā izklāstītajos ieteikumos ir ievērots subsidiaritātes princips un Eiropas Savienības pilsoņu pamattiesības;
  3. uzskata, ka prasītā priekšlikuma finansiālās sekas jāsedz no atbilstīgiem budžeta piešķirumiem;
  4. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju un tās pielikumā izklāstītos ieteikumus Komisijai, Eiropadomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eurogrupas priekšsēdētājam un dalībvalstu parlamentiem un valdībām.

PIELIKUMS REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMAM: DETALIZĒTI IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ PRASĪTĀ PRIEKŠLIKUMA SATURU

1. ieteikums — saskaņotas un pārredzamas norišu daudzpusējas uzraudzības sistēmas makroekonomikas jomā Savienībā un dalībvalstīs izveide

Tiesību akts jāizstrādā kā regula vai regulas par ekonomikas politiku un norišu daudzpusēju uzraudzību, pamatojoties uz LESD 121. panta 6. punktu, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1466/97 par Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas efektivitāti un papildina to ar jaunu regulu, kuras mērķis ir izveidot uz noteikumiem balstītu un pārredzamu sistēmu, lai uzraudzītu pārmērīgu nestabilitāti, domino efektu un norises konkurētspējas jomā:

- jānosaka daudzpusējās uzraudzības darbības joma, pamatojoties uz LESD instrumentiem un Komisijas novērtējumiem, kuru mērķis ir nepieļaut pārmērīgu makroekonomikas nestabilitāti un tādas finanšu un citas politikas, kas nav ilgtspējīgas, kā arī risināt finanšu stabilitātes un izaugsmes problēmas saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Eiropas stratēģijā 2020. gadam;
- jāizveido uzlabota analītiska uzraudzības sistēma (ietverot tajā rezultātu apkopojumu, kurā norādīti īpaši agrās brīdināšanas kontrolnosacījumi), izmantojot piemērotus metodoloģiskus paņēmienus un efektīvas daudzpusējas uzraudzības pārredzamību un ņemot vērā ekonomikas pamatrādītājus (faktiskos un nominālos), kas var ietekmēt konkurētspēju — tostarp arī izaugsmes tempu, valsts IKP struktūru, nodarbinātības līmeni, norises saistībā ar faktisko maiņas kursu, darbaspēka izmaksām, norēķinu kontu / maksājumu bilanci un kredītu pieaugumu, kapitāla veidošanu un pieplūdumu, produktivitāti — un norises kapitāla tirgos (tostarp privāto parādu un īpašuma tirgos);
- pēc padziļinātas kopīgas un savstarpējas uzraudzības, kuru, pamatojoties uz iepriekš minēto rezultātu apkopojumu, īsteno saskaņā ar integrētajām pamatnostādņēm, dalībvalstīm vajadzētu saskaņoti pieņemt lēmumu par valstu politikas virzieniem, ņemot vērā to politikās ietvertu Savienības dimensiju;
- jāizstrādā kopīgi noteikumi, lai aktīvāk izmantotu Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādes, kas būtu pamatdokuments ekonomikas pārvaldības, uzraudzības un dalībvalstīm īpaši paredzētu ieteikumu īstenošanai saskaņā ar ES stratēģiju 2020. gadam, pievēršoties izaugsmei, strukturālām reformām, produktivitātei un konkurētspējai, vienlaikus ņemot vērā dalībvalstu kopīgās un atšķirīgās iezīmes, tautsaimniecības pielāgošanās iespējas ārējiem satricinājumiem un dalībvalstu pieņemto lēmumu ietekmi uz citām dalībvalstīm;
- jāiedibina procedūras, lai būtu iespējams jau sākotnējā posmā sniegt konsultācijas par politiku un lai atbalstītu uz politiku attiecinātu brīdinājumu izteikšanu, kā tas paredzēts LESD 121. panta 4. punktā;
- jānosaka „Savienības semestris” dalībvalstu budžeta projektu (galveno elementu un pieņēmumu) pirmajai salīdzināšanai un vērtēšanai, lai labāk novērtētu stabilitātes un konverģences programmu (SKP) un valstu reformu programmu (VRP) īstenošanu un

turpmāko izpildi, pienācīgi ņemot vērā ar valstu gada budžetu saistītās procedūras un daudzgadu budžeta plānus;

- jānosaka „Savienības semestris”, lai valstu un Savienības līmenī risinātu jautājumus, kas saistīti ar integrētajām pamatnostādnēm, tādējādi visām iesaistītajām pusēm nodrošinot iespēju dot reālu un savlaicīgu ieguldījumu;
- jāaskaņo galvenie pieņēmumi un rādītāji, kas izmantoti pamatprognozēs, kuras savukārt ir bijušas nepieciešamas SKP un VRP sagatavošanai;
- jānosaka stingrākas saistības SKP un VRP, lai tiktu sasniegts vidēja termiņa fiskālais mērķis (VTFM), kurā ir ņemti vērā dalībvalstu pašreizējie parāda līmeņi un netiešās saistības, jo īpaši ievērojot iedzīvotāju novecošanos;
- jāveido stingrāka saikne starp SKP, VRP un valstu gada un daudzgadu budžeta sistēmām, vienlaikus ievērojot valstu noteikumus un procedūras;
- jāievieš stingrāks SKP galveno elementu novērtējums Savienības līmenī pirms SKP paredzēto politikas virzienu pieņemšanas valstu līmenī;
- jāpanāk valstu parlamentu lielāka līdzdalība pirms SKP un VRP oficiālas prezentācijas Savienības līmenī noteiktā laikā;
- sistemātiskāk jāsalīdzina plānotā fiskālā politika, ko SKP norāda dalībvalstis, un reālais, faktiskais iznākums, apspriežot un pārbaudot ievērojamas atšķirības starp plānotajiem un izpildes rādītājiem;
- jānodrošina lielāka atbildība un pārredzamība attiecībā pret Parlamentu, Savienības līmenī vērtējot SKP un VRP, lai palielinātu sabiedrības informētību un sabiedrības spiedienu;
- jāizveido neatkarīgs, sistemātisks un vienkāršs Komisijas pārraudzīts SKP un VRP vērtēšanas process, lai panāktu pārredzamāku pieeju un pastiprinātu vērtēšanas objektivitāti;
- jānosaka prasība dalībvalstīm informēt citai citu un Komisiju, pirms pieņemt ar ekonomikas politiku saistītus lēmumus, kuri, kā sagaidāms, izraisīs ievērojamu domino efektu un var kavēt iekšējā tirgus un Ekonomikas un monetārās savienības (EMS) vienmērīgu darbību;
- jānosaka prasība dalībvalstīm sniegt papildu informāciju, ja rodas pamatotas aizdomas, ka īstenotā politika var apdraudēt iekšējā tirgus vai EMS vienmērīgu darbību;
- daudzgadu uzraudzības sistēmā jāņem vērā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas vērtējums, jo īpaši attiecībā uz finanšu stabilitāti, stresa testiem, iespējamu ārēju un iekšēju domino efektu un privāto parādu pārmērīgu uzkrāšanos.

2. ieteikums — Stabilitātes un izaugsmes pakta (SGP) noteikumu pastiprināšana

Tiesību akts būtu jāpieņem (pamatojoties, inter alia, uz LESD 126. pantu), lai jo īpaši stiprinātu SKP preventīvo daļu un ietvertu ekonomiski un politiski lietderīgākas sankcijas,

vienlaikus ņemot vērā budžeta struktūru un valstu izdevumu būtību, jo tas nepieciešams izaugsmi veicinošām strukturālām reformām:

- jāskaidrina pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra (PBDNP) / pārmērīga parāda uzraudzības procedūra (PPUP), pamatojoties uz bruto parāda līmeņiem. PBDNP / PPUP, tostarp detalizētu regulāru ziņojumu iesniegšana par parāda dinamiku un attīstību, būtu jāattiecinā uz visām tām dalībvalstīm, kuru valsts parāda līmenis pārsniedz 60 % robežvērtību un nesamazinās apmierinošā tempā. PBDNP nebūtu jāpieņem, ja vien valsts izpilda VTFM, un tā jāpārtrauc piemērot, ja parāda līmenis nesasniedz 60 % robežvērtību;
- vairāk jāņem vērā parāda līmenis un parāda dinamika (jāvērtē valsts finanšu ilgtspēja), cenšoties panākt konvergenci to dalībvalstīm raksturīgo VTFM sasniegšanā, kuri jāiekļauj SKP;
- jāizveido skaidra, saskaņota sistēma, lai novērtētu un uzraudzītu parāda dinamiku, tostarp tiešas un netiešas saistības, piemēram, valsts garantijas valsts un privātās partnerības ieguldījumiem;
- jāizveido uzraudzības mehānisms, ietverot tajā iespējamus brīdinājumus un papildu sankcijas dalībvalstīm, kas nav sasniegušas VTFM vai nespēj to sasniegt noteiktajā tempā;
- jāizstrādā valsts budžeta (t. i., gada un daudzgadu finanšu shēmu) procedūru minimuma noteikumi un pamatnostādnes, lai izpildītu 12. protokola par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru 3. pantā noteiktās saistības. Šajās valsts shēmās būtu jāietver pietiekama informācija gan par plānoto budžeta pasākumu izdevumiem, gan ieņēmumiem, lai valsts un Savienības līmenī varētu notikt budžeta plānu racionāla apspriešana un rūpīga pārbaude;
- jāveicina budžeta kontroles agrās brīdināšanas sistēmas izveide valsts līmenī;
- jāveido iepriekš noteikti un preferenciāli stimuli, par kuriem Komisija pieņem lēmumu neatkarīgi no Padomes, vai pusautomātiskas sankcijas, lai veicinātu agrās brīdināšanas pasākumus un piemērotu tos progresīvi;
- šāds sankciju mehānisms jāievieš un jāsteno attiecībā uz euro zonas dalībvalstīm saskaņā ar jauno daudzpusējo uzraudzības mehānismu, jāievieš un jāsteno arī jaunie SKP instrumenti un jo īpaši jāpalielina VTFM nozīme;
- jāizdara nepieciešamās izmaiņas Komisijas iekšējā lēmumu pieņemšanas procedūrā, lai efektīvi un ātri īstenotu šos pusautomātiskos preventīvos sodus.

3. ieteikums — Eurogrupas īstenotās ekonomikas pārvaldības uzlabošana euro zonā

Ņemot vērā to, ka situācija euro zonas valstīs atšķiras no situācijas, kāda ir pārējās dalībvalstīs — jo tajās nav maiņas kursa mehānisma, kuru varētu izmantot gadījumā, ja tām būtu nepieciešams pielāgot relatīvās cenas, un tās daļa atbildību par Eiropas Monetārās Savienības darbību kopumā —, ar jaunajiem noteikumiem, kas pamatojas uz šajā rezolūcijā minētajiem pārējiem ieteikumiem, LESD 136. pantu un tā 14. protokolu par Eurogrupu būtu jācenšas:

- izveidot euro zonai paredzētu īpašu sistēmu, lai attiecīgajās dalībvalstīs pastiprināti uzraudzītu pārmērīgi lielas makroekonomikas novirzes, cenu konkurētspēju, faktiskās maiņas likmes, kredītu pieaugumu un norises saistībā ar norēķinu kontiem;
- palielināt uz ceturkšņa tematiskiem ziņojumiem par vairākām valstīm balstītu ikgadējo euro zonas uzraudzības ziņojumu nozīmi, pievēršoties jo īpaši tādām jautājumiem kā iespējamais domino efekts, ko izraisa notikumi pasaules ekonomikā un politikas virzieni un apstākļi, kas jo sevišķi ietekmē noteiktas dalībvalstis euro zonā;
- stiprināt Eurogrupas priekšsēdētāja sekretariātu un biroju;
- palielināt Eurogrupas lēmumu pieņemšanas pārredzamību un atbildību, rīkojot regulāras Eurogrupas priekšsēdētāja un Parlamenta atbildīgās komitejas apspriedes un nekavējoties Eurogrupas mājaslapā publicējot tās pieņemtus lēmumus.

4. ieteikums — vienkārša un uzticama mehānisma izveide euro zonā, lai novērstu pārmērīga parāda rašanos un risinātu ar to saistītus jautājumus

Pirms jebkādu tiesību aktu pieņemšanas (pamatojoties uz LESD 352. pantu vai jebkādu citu piemērotu juridisko pamatu) būtu jāveic ietekmes novērtējums un priekšizpēte nolūkā:

- izveidot pastāvīgu mehānismu vai struktūru (Eiropas Monetāro fondu), kas būtu galējais līdzeklis, proti, mehānisms, kuru izmanto gadījumos, kad tirgus finansējums vairs nav pieejams, un kam pamatā būtu pašreizējie mehānismi (tādi kā Eiropas finanšu stabilitātes instruments, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms un Eiropas maksājumu līdzsvarošanas instruments), nosakot skaidrus noteikumus par lēmumu pieņemšanas procedūru, finansējumu, aizdevumu nosacījumiem, uzraudzību, apgrūtinājumu sadali, resursiem un pilnvarām, lai ārkārtas situācijās sekmētu līdzekļu aizņemšanās un aizdošanas darbības un lai nepieciešamības gadījumā veicinātu pienācīga neregulējuma panākšanu, nepieļaujot domino efekta rašanos un ierobežojot līdzekļus, ja valsts nespēj atmaksāt parādu;

5. ieteikums — ES budžeta, finanšu un fiskālo instrumentu pārskatīšana

Jāpieņem tiesību akts / jāveic priekšizpēte, lai:

- sagatavotu pamatojuma novērtējumu (būtība, risks un priekšrocības) tādas sistēmas izveidei ilgtermiņā, kas paredzēta, lai izdotu valsts kopējās obligācijas;
- stiprinātu Savienības kohēzijas politiku ciešā sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku (EIB), lai samazinātu strukturālus trūkumus un palielinātu ekonomiski mazāk attīstītu reģionu konkurētspēju, jo īpaši apmierinot MVU finanšu vajadzības un sekmējot to ienākšanu iekšējā tirgū;
- izstrādātu kopīgu budžeta stratēģiju vai pamatnostādnes par valstu budžetiem un ES budžetu saskaņā ar Eiropas stratēģiju 2020. gadam;
- izveidotu skaidru sistēmu attiecībā uz atjaunotiem kopīgiem centieniem saistībā ar ES budžeta līdzekļiem un EIB finanšu resursiem, lai nākamajā daudzgadu finanšu shēmā

turpinātu līdzsvarot budžeta līdzekļus, izmantojot EIB zināšanas finanšu inženierijā, apņemšanos īstenot ES politikas un valsts un privātā sektora finanšu iestāžu izšķirīgo nozīmi;

- izveidotu augsta līmeņa grupu nodokļu politikas jautājumos, kuru vadītu Komisija, ar pilnvarām izstrādāt stratēģisku un pragmatisku pieeju nodokļu politikas jautājumu risināšanai Savienībā, vienlaikus īpašu uzmanību pievēršot krāpniecības apkarošanai nodokļu jomā, aktualizējot rīcības kodeksu par uzņēmējdarbības aplikšanu ar nodokļiem un sekmējot kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes pieņemšanu un izaugsmi uzlabojošas reformas nodokļu jomā.

6. ieteikums — finanšu tirgus regulējums un uzraudzība, nosakot skaidru makroekonomikas dimensiju

Jāpieņem tiesību akts, lai:

- novērtētu kredītiestādēm izvirzīto kapitāla prasību iespējamo pārskatīšanu, lai labāk nodalītu kapitāla koeficientus, kurus katra dalībvalsts izmanto ar valsts parādu saistītu jautājumu risināšanai.

7. ieteikums — ES statistikas datu ticamības uzlabošana

Jāpieņem tiesību akts, lai:

- statistikas jomā strikti tiktu pildītas politiskās saistības, par kurām panākta vienošanās;
- uzlabotu Komisijas (*Eurostat*) izmeklēšanas pilnvaras, piemēram, bez iepriekšēja brīdinājuma veikt pārbaudes uz vietas un piekļūt visai grāmatvedības un budžeta informācijai, lai novērtētu valsts finanšu kvalitāti;
- prasītu dalībvalstīm sniegt Komisijai (*Eurostat*) datus, kas atbilst statistikas principiem, kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulā (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku¹;
- prasītu dalībvalstīm norādīt, kuri no Komisijai (*Eurostat*) iesniegtajiem datiem ir pamatoti ar valstu deklarācijām par pārskatu ticamību un neatkarīga revidenta ziņojumu;
- noteiktu finansiālas un nefinansiālas sankcijas par tādu statistikas datu sniegšanu, kas neatbilst Regulā (EK) Nr. 223/2009 minētajiem statistikas principiem;
- pārskatītu nepieciešamību vairāk saskaņot datus, kas ir saistīti ar šajā pielikumā ierosinātu ekonomikas pārvaldības sistēmu; jo īpaši nodrošinātu piemērotu Eiropas statistikas kvalitātes sistēmu, kas nepieciešama, lai uzlabotu analītiskās uzraudzības sistēmu (tostarp rezultātu apkopojumu), tādējādi panākot 1. ieteikumā minētās daudzpusējās uzraudzības efektivitāti;
- saskaņotu datus par valsts finansēm, pamatojoties uz standartizētu un starptautiski atzītu grāmatvedības metodi;

---

¹ *OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.*

- nodrošinātu konsekventu un atklātu ārpusbilances saistību norādīšanu, jo īpaši attiecībā uz turpmākajiem maksājumiem, kas vajadzīgi pensijām valsts sektorā un ilgtermiņa līgumiem ar privāto sektoru par sabiedrisko objektu iznomāšanu vai nodrošināšanu.

8. ieteikums — Savienības ārējās pārstāvības uzlabošana ekonomikas un monetāro lietu jomā

Jāpieņem tiesību akts (pamatojoties uz LESD 138. pantu), lai:

- panāktu vienošanos par euro zonas valstu / ES pārstāvību SVF un nepieciešamības gadījumā arī citās attiecīgās finanšu iestādēs;
- pārskatītu pasākumus, kas saistīti ar euro zonas valstu / ES pārstāvību citās starptautiskās iestādēs jautājumos par ekonomikas, monetāro un finanšu stabilitāti.

PASKAIDROJUMS

Pašreizējā ekonomikas, finanšu un sociālā krīze uzskatāmi parāda, ka līdzšinējais ekonomikas pārvaldības modelis Savienībā nav bijis tik efektīvs, cik ideālajā variantā bija paredzēts. Pēdējos gados dalībvalstu vidū nebija pietiekamas konverģences, toties saglabājās makroekonomikas un fiskālā nestabilitāte un pēdējos 11 gados tā arvien pieauga. Uzraudzības sistēma bija pārāk vāja, un noteikumi par Stabilitātes un izaugsmes pakta netika pietiekami ievēroti, jo īpaši attiecībā uz pakta preventīvo daļu. Tādēļ makroekonomikas nestabilitāte ir saglabājusies joprojām un valsts finanses vēl jo vairāk ir kļuvušas par tādām, kas nav ilgtspējīgas. Pavisam nesen, 2010. gada pavasarī, nācās saskarties ar valsts parāda krīzi euro zonā. Tagad esam mācījušies no iepriekš pieļautajām kļūdām un paveras iespēja uzlabot ekonomikas sistēmu un izveidot skaidrus un mērķtiecīgākus uzraudzības instrumentus.

Šis ziņojums papildina Eiropas Parlamenta līdzšinējo un pašreizējo darbu, un tā galvenais mērķis ir ļaut iepazīties ar dažiem ierosinājumiem par strukturālām reformām un procedūru, kuru rezultātā ES iestādes un dalībvalstis tiktu mudinātas stiprināt savu nozīmi, veidojot kopēju likteni. Ziņojums sagatavots, lai uzlabotu koordināciju ar un starp dalībvalstīm, jo īpaši euro zonas dalībvalstīm, tādējādi novēršot nesen piedzīvoto problēmu atkārtošanos. Pasākumiem vajadzētu būt gan īstermiņa pasākumiem, termiņu nosakot sekundārajos tiesību aktos, gan ilgtermiņa pasākumiem, kuru dēļ varētu būt nepieciešamas izmaiņas Līgumā.

Ir ārkārtīgi svarīgi, lai dalībvalstis turpmāk pilnībā ievērotu noteikumus un lēmumus, kas pieņemti ES līmenī, piemēram, Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus un instrumentus. Nevajadzētu pieļaut iepriekšējos gados novērotos noteikumu neievērošanas gadījumus. Ir jāveic budžeta deficīta papildu pārbaudes un stingrāk jāuzrauga budžeta deficīta palielināšanās.

Stingrāk jāpievēršas arī ES produktivitātei un konkurētspējai attiecībā uz ES stratēģijā 2020. gadam noteiktajiem mērķiem, īpašu uzsvāru liekot uz izglītību, jauninājumiem, pētniecību un attīstību, un jānodrošina tirgus elastība. Ir jāturpina strukturālas reformas attiecībā uz sociālo politiku, darba tirgu integrāciju, MVU fiskālajiem stimuliem, kas ir izaugsmes dzinējspēks, un jāuzlabo iekšējais tirgus, kurā dalībvalstīm nevajadzētu savstarpēji konkurēt, bet gan būtu jāievēro to atšķirīgie izaugsmes un attīstības tempi un veidi.

Šā ziņojuma galvenās tēzes ir izstrādātas kā astoņi ieteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt plašu priekšstatu par to, kādai jābūt ekonomikas pārvaldībai un stabilitātei Eiropas Savienībā.

- 1. ieteikums — saskaņotas un pārredzamas norišu daudzpusējas uzraudzības sistēmas makroekonomikas jomā Savienībā un dalībvalstīs izveide.
- 2. ieteikums — Stabilitātes un izaugsmes pakta (SGP) noteikumu pastiprināšana.
- 3. ieteikums — Eurogrupas īstenotās ekonomikas pārvaldības uzlabošana euro zonā.

- 4. ieteikums — vienkārša un uzticama mehānisma izveide euro zonā, lai novērstu pārmērīga parāda rašanos un risinātu ar to saistītus jautājumus.
- 5. ieteikums — ES budžeta, finanšu un fiskālo instrumentu pārskatīšana.
- 6. ieteikums — finanšu tirgus regulējums un uzraudzība, nosakot skaidru makroekonomikas dimensiju.
- 7. ieteikums — ES statistikas datu ticamības uzlabošana.
- 8. ieteikums — Savienības ārējās pārstāvības uzlabošana ekonomikas un monetāro lietu jomā.